

7-2427

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610 442
Konu : İstanbul Milletvekili
Faik TUNAY'ın
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2012
3 : Ocak 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığının 12.01.2012 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-41292 sayılı yazısı

İstanbul Milletvekili Faik TUNAY'ın Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu, T.B.M.M. 7/2427 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (2 sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN FAİK TUNAY'IN
T.B.M.M. 7/2427 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR :

1954 yılından bu yana düzenli ölçümlerle her yıl tekrarlanan MAREM projesi Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi amacıyla 150 istasyonda 30 farklı parametrenin derinliğin elverdiği kesimlerde bin 200 metreye kadar ölçümlemesinin yapıldığı, denizden alınan numunelerle fiziksel, kimyasal (oşinoğrafik), biyolojik, hidrolojik, klimatolojik etüd şeklinde gerçekleştirilmektedir. Araştırmaların bu yılki sonuçlarına göre, Marmara denizinin çok büyük bir bölümüyle deniz özelliklerine sahip bir su kütlesi değil, açık bir fosseptik olduğuna dikkat çekilmekte. Marmara'nın doğu kesimlerinde suda çözünmüş oksijen değerlerinin çok düşük seviyelerde olduğu, evsel atıklara yoğun şekilde rastlandığına, büyük bir bölümünde nitrat, nitrit ve amonyak değerlerinin çok yüksek olduğuna, İstanbul'a yaklaştıkça Marmara Denizi dip yapısında canlılığın yer yer sıfıra düştüğüne, göçer balıkların konaklayacağı ve besleneceği alanların çok yetersiz olduğuna dikkat çekilmiştir. Bu çerçevede

- 1- Araştırma sonuçlarına göre İstanbul ve çevresi çok ciddi bir şekilde yaşamın olmadığı bir ortama doğru gidiyor, konu ile ilgili acilen neler yapmayı planlamaktasınız?
- 2- Marmara Denizi'nde bu kirlilik nedeniyle yaşayan canlı türleri üzerinde bir araştırmanız var mıdır?
- 3- Marmara Denizi'nin kullanılabilir alanı ve mevcut oksijen seviyesi tespiti konusunda bir çalışmanız var mıdır?
- 4- Bu kirleticilere maruz kalan deniz canlıları uzun vadede tüketildiği takdirde kansere yol açma ihtimaline karşın diğer Bakanlıklarla ortak yürütmüş olduğunuz bir çalışma var mıdır?

CEVAPLAR :

1- Bakanlığımız tarafından denizlerde kirliliğin önlenmesi ve ekosistemin korunmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Marmara Denizi'nin ekosistem ve kirlilik kalite göstergelerine göre incelenmesi konusunda Bakanlığımız tarafından yürütülen "Denizlerde Kirlilik İzleme Projesi" kapsamında 2009-2010 yıllarında İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü, 2011 yılında ise TÜBİTAK-MAM tarafından çalışma yapılmıştır.

"Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği, Hassas ve Az Hassas Su Alanları Tebliği" uyarınca Marmara Bölgesinde; Bandırma Körfezi, Gemlik Körfezi-İstanbul Boğazı Doğu Girişi Arası, İstanbul Boğazı Batı Girişi-Büyükçekmece Arası hassas alan olarak ilan edilmiştir.

Bu alanlarda yeni yapılan atık su arıtma tesislerinin proje onaylarında azot ve fosfor giderimi yapılması şartı aranmaktadır.

Ayrıca, Marmara Bölgesinde mevcut atık su arıtma tesislerindeki yenilenme ihtiyacı ve kurulması öngörülen atık su arıtma tesisleri belirlenmiştir. Buna göre mevcut tesislerden 33'ünde iyileştirme çalışması yapılmasının gerektiği ve 32 yeni tesisinde kurulmasının gerektiği tespit edilmiştir. Bu çalışmalar ilgili Belediyeler ile paylaşılmaktadır.

Bakanlığımız koordinasyonunda Marmara ve Susurluk havzaları için Havza Koruma Eylem Planı hazırlanmış; havzalarda tüm yerleşim birimleri için kentsel atık su arıtma tesisi planlamaları ile revizyon çalışmaları yapılmış; kolektör hatlarının güzergâhları belirlenmiş ve bunların maliyet analizleri ortaya konulmuştur.

2010-2011 yılında faaliyete geçen yeni atık su arıtma tesisleri ile nüfusa göre arıtılan atık su oranı artmıştır. Örneğin Ataköy İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesis 400.000 m³/gün kapasiteli olup, 2010 yılında devreye girmiştir.

Dilovası Organize Sanayi Bölgesi atık su arıtma tesisinin 2010 yılında devreye girmesi, bölgeye yapılan deşarj yükünün azaltılmasında önem arz etmektedir.

2008 yılından bu yana Marmara Bölgesinde yüzmeye suyu alanı sayısı % 96 artış göstermiştir. Marmara Bölgesinde 23 plaj, 3 marina ve 1 yat limanı "2011 Yılı Mavi Bayrak" ödülünü almıştır. Bu da bölge deniz suyu kalitesinde bir iyileşmenin olduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan; Marmara Denizi ve Boğazlar yoğun gemi trafiğine sahiptir. Bu kapsamda; gemi kaynaklı kirliliğin önlenmesi amacıyla; Marmara Bölgesi'nde 112 adet kıyı tesisinde gemilerden atık alınması hizmeti verilmektedir. Bir kaza sonucu oluşabilecek kirliliğin önlenmesi ve etkin müdahale için Ulusal ve Bölgesel Acil Müdahale Planları hazırlanmış ve bu kapsamda Marmara ve Boğazlara ilişkin bir adet bölgesel Acil Müdahale Planı tamamlanmıştır.

Ayrıca, Karadeniz petrollerini taşıyan tankerler tarafından Marmara Denizi'ne deşarj edilen balast sularının kontrol altına alınması ve yönetimine ilişkin olarak altyapının oluşturulması ve mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımız (Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü) tarafından 2012-2013 yılları için planlanan denizlerde izleme çalışmaları kapsamında Marmara Denizi'nde yaklaşık 52 noktada çeşitli analizler gerçekleştirilecektir. Bununla birlikte yapılacak olan trol çalışmalarında tür tespiti de yapılacaktır.

2- Bakanlığımızca yaptırılan 2011 yılı izleme çalışması sonucunda; Kasım 2011 döneminde 10-100 metre arası derinliklerde 60 familyaya ait 87 balık ve makrozoobentik tür tespit edilmiştir. Elde edilen tüm av kompozisyonunun içerisinde 36 familyaya ait 60 tür demersal balık bulunmaktadır.

3- Denizlerde kirlilik izleme çalışmaları kapsamında Marmara Denizi oksijen durumu deniz yüzeyinden, deniz tabanına kadar belirli derinliklerde ölçülmektedir.

4- Denizlerde canlı istihsalinin yapılması, bu alanların belirlenmesi ile ilgili iş ve işlemler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.